

БОДЯКІНА О.О., ст. гр. МЕДм-12
Наук. кер.: Харченко В.А., к.е.н., доц.
Донецький національний технічний університет,
м. Донецьк

СТРАТЕГІЯ І СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Розглянуто сутність терміну «стратегія», досліджено вплив стратегічних рішень на ефективне управління підприємством, вивчено поняття стратегічне управління.

Актуальність. Стратегічне управління підприємством є одним з найважливіших видів в системі управління, що допомагає планувати діяльність підприємства на тривалий період часу і забезпечує досягнення цілей розвитку суб'єкта господарювання.

Мета дослідження. Характеристика стратегії і стратегічного управління підприємства.

Основна частина. В наш час існують різні інтерпретації терміна «стратегія». Серед найбільш відомих слід виділити такі:

1) стратегія – система організаційних дій і управлінських підходів, які використовують для досягнення організаційних завдань і цілей [1];

2) стратегія – сукупність плану, позиції, хитрості, перспективи, світосприйняття [2];

3) стратегія – загальний, не деталізований план діяльності, що охоплює тривалий період часу, спосіб досягнення складної мети, яка є невизначеною і головною для керівника на даний момент і може бути скорегована в подальшому [3];

4) стратегія – це модель поведінки, яку обирає організація для досягнення своїх довгострокових цілей [3].

На погляд автора дослідження стратегією можна вважати діяльність організації, яка спрямована на вдосконалення діяльності бізнесу за різними сферами. Отже, розробка стратегії містить такі основні кроки, як стратегічне планування виробництва та стратегічне формування виробничого потенціалу, що відображено на рис. 1. Слід відмітити, що від змісту стратегічного планування залежить, по-перше, стан потенціалу підприємства, а, по-друге, безпосередньо стратегія продукту підприємства. Формування стратегії продукту впливає на оцінку потенціалу та у цілому визначає стратегічні сфери бізнесу (інвестування, кредитування, страхування тощо).

Стратегія є базою для формування стратегічних рішень. Стратегічні рішення щодо розвитку компанії можуть бути запрограмовані та незапрограмовані. Запрограмовані рішення чітко визначені, існують процедури вирішення тієї чи іншої проблеми, є повна інформація про стан проблеми.

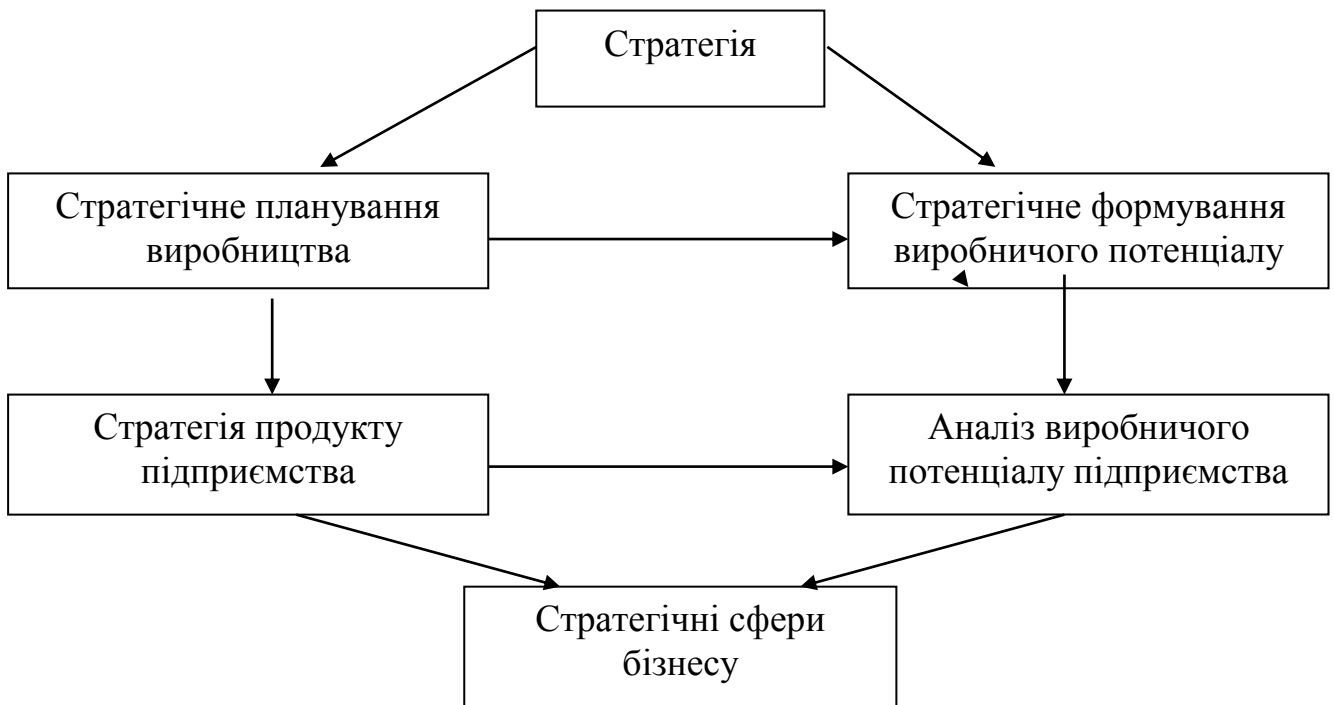

Рисунок. Стратегія як діяльність організації

У господарській діяльності підприємства стратегічні рішення призводять до нових, рішучих проривів, прискорення у темпах виробництва, обсягах виробленої продукції, до покращення якості продукції, до підвищення продуктивності праці, до покращення конкурентних переваг, до підвищення конкурентоздатності і до тривалого виживання підприємства в конкурентній боротьбі [4, 5]. Стратегічні рішення реалізуються у рамках стратегічного управління на підприємстві.

Родоначальником концепції стратегічного управління вважається І. Ансофф. Він є найвідомішим автором з проблем стратегічного планування і має цілий ряд фундаментальних робіт. У подальшому розробкою ідей стратегічного управління займалися М. Портер, Дж. Пірс, Р. Робертсон, Дж. Хіггенс та інші дослідники. Стратегічне управління як поняття визначається у такому контексті:

стратегічне управління – це процес управління з метою здійснення місії підприємства за допомогою управління взаємодією підприємства з його оточенням (Дж. Хіггенс);

стратегічне управління – це набір рішень і дій з формулювання і виконання стратегій, розроблених для того, щоб досягнути цілей підприємства (Дж. Пірс, Р. Робертсон);

стратегічне управління – управління згідно з планами, а стратегічний менеджмент – управління згідно з результатами (П. Друкер).

Таким чином, стратегічне управління можна визначити як діяльність, що ґрунтується на стратегічній орієнтації та спрямовується на досягнення

цільових орієнтирів у перспективі, з урахуванням конкурентних позицій підприємства. Даний вид управління вирішує проблему забезпечення ефективності діяльності підприємства і досягнення динамічної рівноваги із зовнішнім середовищем.

Тобто стратегічне управління і стратегія є невід'ємними компонентами успішного функціонування підприємства у довгостроковій перспективі. У процесі аналізу літературних джерел [6, 7] виділено особливості концепції стратегічного управління, які зводяться до наступного.

1. Базується на поєднанні системного, ситуаційного та інших підходів до діяльності підприємства як відкритої соціально-економічної системи. Це дозволяє розвиватися підприємству у довгостроковій перспективі.

2. Вивчає умови, в яких функціонує підприємство, завдяки чому створюються системи стратегічного управління.

3. Сприяє побудові баз стратегічної інформації для прийняття стратегічних рішень.

4. Дозволяє прогнозувати рішення щодо розподілу ресурсів, встановлення ефективних зв'язків та формування стратегічної поведінки персоналу.

5. Передбачає застосування певних інструментів та методів розвитку підприємств (цілей, «дерева цілей», стратегій, «стратегічного набору», стратегічних планів, проектів і програм, стратегічного планування та контролю тощо).

Висновки. Отже, стратегія підприємства вдосконалює діяльність підприємства за сферами бізнесу, у свою чергу стратегічне управління урахує конкурентні позиції підприємства, темпи розвитку та спрямовується на досягнення цільових орієнтирів. У концепції стратегії управління важливим є поєднання різних підходів до діяльності підприємства, дослідження умов функціонування підприємства, створення баз стратегічної інформації, прогнозування рішень із використанням інструментів та методів.

Бібліографічний список

1. Hill C., Jones G. Strategic management. An integrated approach. – Boston: MA, 2001. – 516 p.

2. Минцберг Г. Стратегический процесс / Г. Минцберг, Дж. Куинн, С. Гослан. – СПб.: Питер, 2001. – 688 с. 3. Cassels E. Book 1. Introduction. Strategy. – The Open University, Walton Hall, Milton Keynes, 2000. – 432 p.

4. Аніщенко В.О. Особливості стратегічного розвитку компанії з метою збільшення її вартості / В.О. Аніщенко, В.Г. Маргасова, Н.В. Ткаленко [Електронний ресурс] // Актуальні проблеми економіки. – 2010. – №2. – с. 67-75. – Режим доступу до журналу:

http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/APE/2010_2/APE-2010-02/67-75.pdf.

5. Костюк И.С. Стратегический менеджмент / И.С.Костюк: Краткий конспект лекций. – Донецк: ДонНТУ, 2010. – 164 с.

6. Циба ТЄ. Розвиток стратегічного управління підприємством/ Т.Є. Циба [Електронний ресурс] // Економіка і регіон. Науковий вісник Полтавського національного технічного університету ім. Ю. Кондратюка. – 2009. – №1. – С. 120-126. – Режим доступу до журналу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Eir/2009_1/120-126.pdf.

7. Шершньова З.Є. Стратегічне управління: навч. посіб. / З.Є. Шершньова, С.В. Оборська. – К.: КНЕУ, 1999. – 384 с.